

AGENDAPUNT NO 4.

Voorstel tot financiering gemeenschappelijke regeling sociale werkvoorziening Hameland.

AAN DE RAAD

Samenvatting/Advies

Het Dagelijks en Algemeen Bestuur van Hameland hebben het rapport "Hameland fundamenteel anders" vastgesteld. Hierin wordt de herstructurering en het meerjarenperspectief 2010 – 2013 voor het sw-bedrijf beschreven. Het is een nadere concretisering van het rapport "Hameland kiest" dat medio 2009 in opdracht van het DB Hameland door de gemeentesecretarissen Scheinck en Dekker is opgesteld. Voor de structuur van Hameland betekent dit dat het bedrijf wordt gekanteld van een taakgerichte naar een procesgerichte organisatie. De divisiestructuur vervalst. Dit wil zeggen dat het proces van instroom, doorstroom en uitstroom van gesubsidieerde medewerkers leidend wordt voor alle overige activiteiten van het bedrijf. De gezamenlijke gemeenten moeten voor het sociaal plan en frictiekosten € 9,7 miljoen opbrengen, voor de verwachte exploitatietekorten over 2010 tot en met 2013 € 1,8 miljoen en voor de opbouw van een weerstandsvermogen € 4,5 miljoen. Over 2009 is in de gemeentelijke jaarrekening een verplichting getroffen gelijk aan de eenmalige bijdrage van € 2.085.500,- die Aalten moet betalen.

Wij adviseren u in te stemmen met de financiële consequenties die voortvloeien uit de herstructureringsnota "Hameland fundamenteel anders 2010 - 2013" en hiervoor de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen.

Aanleiding tot het voorstel

Aanleiding tot dit voorstel is de herstructureringsnota die opgesteld is door de interim directeur van Hameland.

Inhoudelijke toelichting

Het Dagelijks en Algemeen Bestuur van Hameland hebben het rapport "Hameland fundamenteel anders" vastgesteld. Hierin wordt de herstructurering en het meerjarenperspectief 2010 – 2013 voor het sw-bedrijf beschreven. Het is een nadere concretisering van het rapport "Hameland kiest" dat medio 2009 in opdracht van het DB Hameland door de gemeentesecretarissen Scheinck en Dekker is opgesteld. Met de voorgestelde koerswijziging en herstructurering moet Hameland op de middellange termijn in staat zijn haar taken en bijbehorende activiteiten binnen financieel gezonde kaders uit te voeren. Gezien de grote urgentie voor de organisatie vraagt Hameland de gemeenten een besluit te nemen uiterlijk vóór 1 mei 2010.

Het doel is om van Hameland een succesvolle organisatie voor arbeidsontwikkeling te maken met een primaire focus op in-, door- en uitstroom en Hameland weer financieel gezond te krijgen.

Ombuiging van complexere maakindustrie naar minder complexe dienstverlening

Voor de structuur van Hameland betekent dit dat het bedrijf wordt gekanteld van een taakgerichte naar een procesgerichte organisatie. De divisiestructuur vervalst. Dit wil zeggen dat het proces van instroom, doorstroom en uitstroom van gesubsidieerde medewerkers leidend wordt voor alle overige activiteiten van het bedrijf. Meer mensen zullen, onder begeleiding van Hameland, in een zo regulier mogelijke werkomgeving geplaatst worden. Minder mensen zullen binnen de muren van Hameland werken en ook kunnen wijzigingen van functie en werkplek voorkomen. Alle gesubsidieerde Wsw medewerkers zijn én blijven in dienst van Hameland (op 31 december 2009 voor Aalten 424 personen).

Het aantal niet-gesubsidieerde medewerkers krimpt met 42,5 arbeidsplaatsen (van 179 naar 136,5 fte). Dit betreft functies in de staf en de lijn. Om welke functies het gaat zal in een later stadium bekend worden. Hameland sluit niet uit dat dit leidt tot gedwongen ontslagen. Door de inkrimping van het aantal medewerkers is er ook minder huisvesting nodig. Dit heeft onder andere tot gevolg dat het

hoofdkantoor in Groenlo (vanaf 2011) zal sluiten en het personeel verhuist naar de vestigingen in Lichtenvoorde en Aalten.

Naast de nieuwe structuur zijn er ook nog andere redenen om het aantal niet-gesubsidieerde medewerkers te verminderen:

Vanaf 1 januari 2008 geldt de nieuwe Wet sociale werkvoorziening. Gelijktijdig hanteert het Ministerie van SZW een nieuw systeem van toerekenen van de zogenaamde SE's = standaardeenheden. De financiering van de Wsw aan de gemeenten is gebaseerd op het aantal toegewezen SE's. Sinds 1 januari 2008 heeft Hameland/de Hamelandgemeenten SE's moeten inleveren ten gunste van gemeenten waar de wachtlijsten Wsw (nog) langer zijn. Door het afnemen van het aantal SE's kan ook met een kleinere organisatie worden volstaan. Tot en met 2015 zullen 253 Wsw-ers uitstromen i.v.m. het bereiken van de 65-jarige leeftijd. Er zijn nu nog ongeveer 1800 Wsw-ers (1570 fte) in dienst. Uit een benchmark is ook gebleken dat Hameland meer personeel (niet-gesubsidieerd) in dienst heeft dan vergelijkbare sw-bedrijven.

Reductie van 42,5 fte levert een besparing op van € 2,5 miljoen aan loonkosten. Per gemeente wil Hameland een convenant afsluiten. Naast het beschrijven van de onderlinge relatie, zullen ook de wederzijdse verwachtingen op bestuurlijk, beleidsmatig en uitvoerend niveau worden beschreven. Dit gaat om afspraken over samenwerken op het gebied van de onderkant van de arbeidsmarkt, maar ook om omzetterelateerde afspraken.

In dit verband is voor Aalten het volgende nog noemenswaardig. In hoofdstuk 6 (pag. 18) van de notitie wordt de relatie Hameland en gemeenten beschreven. In 2009 bedroeg de omzet uit werk van Aalten voor Hameland € 976.000,- (groen, post, catering en schoonmaak). Aalten heeft na Berkelland de hoogste Wsw omzet. In het kader van de Wet werk en bijstand (WWB) neemt Aalten geen trajecten af. Het ISWI koopt geen WWB re-integratie trajecten in bij Hameland. Dit is historisch zo gegroeid. Deze discussie zal naar onze mening t.z.t. wel in ISWI verband gevoerd moeten gaan worden (Oude IJsselstreek valt onder het werkvoorzieningschap Wedeo).

Hameland moet blijven bestaan

Hameland is een GR en kan niet failliet gaan. Ontbinding van het bedrijf is mogelijk, maar dan dienen de gemeenten zelf de Wsw uit te gaan voeren. Uitvoering van de Wsw vraagt een bepaalde deskundigheid die de gemeente zelf niet in huis heeft. Daarom is er voor gekozen Hameland financieel weer gezond te maken. Er is geen alternatief.

Uitvoering van de Wsw is een wettelijk opgelegde taak

De gemeente kan dus zelf geen keus maken om de Wsw wel of niet uit te voeren.

Kanttekeningen:

In hoofdstuk 12 van de notitie wordt in een risicoparagraaf een aantal risico's toegelicht die zich kunnen voordoen tijdens de implementatie van de nieuwe koers 2010 – 2013. Deze hebben met name betrekking op:

- de recessie
- verdere afname van het verdienvermogen en mobiliteit, vooral bij de locaties waar veelal industriële dienstverlening plaatsvindt als gevolg van het achterblijven van de laagst gekwalificeerde Wsw medewerkers (lager financieel resultaat).
- verdere inkrimping van de taakstelling Wsw formatie (dus minder subsidie).
- competentieniveau leidinggevend kader.
- geen eenduidige afspraken met gemeenten en discontinuïteit in beleid.
- de uitvoering van mobiliteit; deze stukt op basis van beperkingen van de doelgroep.
- inhuur van commerciële bedrijven; is nodig voor groenbestekken bij gebrek aan eigen Wsw formatie.
- toenemende concurrentie op de vrije markt.
- een aantal overige financiële risico's waaronder geen looncompensatie Wsw en de dreiging van een lagere omzet en toegevoegde waarde van Hameland als gevolg van de publiciteit rondom de aangekondigde reorganisatie (beeldvorming).

Relatie met bestaand beleid c.a.

De (uitvoering van de) Wsw heeft een relatie met het arbeidsmarktbeleid en de Wet werk en bijstand.

Afstemming met externe partijen/communicatie

In het voortraject is volop gecommuniceerd met de Hameland gemeenten. Hameland draagt zelf zorg voor een communicatietraject.

Tijdspad

Hameland verzoekt uiterlijk vóór 1 mei 2010 een besluit te nemen.

Financiële consequenties

Het uitvoeren van de notitie heeft, naast het verlies aan 42,5 fte arbeidsplaatsen in de leiding en staf en een aantal organisatorische en structurele veranderingen binnen Hameland, ook een aantal financiële consequenties:

Reorganisatie- en frictiekosten:

1. Hameland wil kunnen beschikken over een bedrag van €8,0 miljoen om een Sociaal Plan voor boventallige medewerkers met een ambtelijk dienstverband te kunnen bekostigen (afvloeiing en wachtgeldregelingen). De loonkosten voor boventalligen over het jaar 2010 kunnen niet meer in de operationele begroting worden meegenomen, omdat deze moeten worden voorzien in de jaarrekening 2009 van Hameland.

2. Een bedrag van €1,7 miljoen aan frictiekosten is noodzakelijk, om de reorganisatie in de komende jaren succesvol te laten zijn.

De eenmalige reorganisatie- en frictiekosten bedragen maximaal €9,7 miljoen. Overleg tussen alle accountants van de deelnemende gemeenten en de gemeentelijke financiële verantwoordelijken (hoofden Financiën), heeft er toe geleid dat unaniem wordt geadviseerd tot het opnemen van een verplichting in de gemeentelijke jaarrekening 2009 voor de reorganisatie- en frictiekosten van €9,7 miljoen. Volgens de GR dienen de gemeenten in percentage bij te dragen naar het aantal fte's dat op de peildatum 1 januari 2009 bij Hameland werkzaam was. Voor Aalten is dat 21,5% = €2.085.500,- incidenteel. Voornoemd bedrag is inmiddels als verplichting in de jaarrekening 2009 opgenomen.

Overige te voorziene kosten:

3. Daarnaast is besloten dat de gemeenten gedurende de periode 2010 t/m 2013 een structurele jaarlijkse financiële bijdrage gaan leveren. Deze bijdrage dient ter bekostiging van de verliezen die Hameland de komende jaren nog zal lijden. Van 2010 tot en met 2012 bedraagt het totaal te verwachten verlies €1,8 miljoen (2010: €1,1 miljoen, 2011: €0,6 miljoen en 2012: €0,1 miljoen). De verwachting is dat Hameland vanaf 2013 geen verliezen meer presenteert. Wel wordt voor 2013 nog een reservering opgenomen.

Een bijdrage van €750,- per SE lijkt voldoende om de komende jaren de verliezen te dekken. Voor Aalten betekent dat een jaarlijkse bijdrage van €253.500,- (338 SE's per 1 januari 2009). Een 'positief exploitatieresultaat' kan aan het weerstandsvermogen worden toegevoegd, dat ook nog moet worden opgebouwd. Dit wordt verwerkt in de voorjaarsnota en meerjarenraming.

Weerstandsvermogen:

4. Uitgangspunt daarbij is dat het weerstandsvermogen 20% van het balanstotaal bedraagt. Dat betekent een bedrag van circa €4,5 miljoen. Het opgebouwde weerstandsvermogen fungeert als buffer om risico's op te vangen. Overigens is over de opbouw van het weerstandsvermogen nog geen formeel besluit genomen. Een eventuele bijdrage van de gemeenten is sterk afhankelijk van het bedrijfsresultaat. Daarom zal daarover op een later tijdstip een besluit worden genomen.

Resumerend

De gezamenlijke gemeenten moeten voor het sociaal plan en frictiekosten €9,7 miljoen opbrengen, voor de verwachte exploitatietekorten over 2010 tot en met 2013 €1,8 miljoen en voor de opbouw van een weerstandsvermogen €4,5 miljoen. Over 2009 is in de jaarrekening een verplichting getroffen gelijk aan de eenmalige bijdrage van €2.085.500,- die Aalten moet betalen.

Aalten, 6 april 2010

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Aalten,
De secretaris, De burgemeester,

J. Nobel

G. Berghoef

DE RAAD DER GEMEENTE AALTEN;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 april 2010;

gelet op het bepaalde in de Wet sociale werkvoorziening en de Gemeenschappelijke Regeling Hameland;

B E S L U I T :

kennis te hebben genomen van de herstructureringsnota "Hameland fundamenteel anders" 2010 – 2013 en in te stemmen met de daaruit voortvloeiende financiële consequenties.

AALTEN, 20 april 2010

De Griffier, De Raad voornoemd, De Voorzitter,

M.A.J.B. Fiering

G. Berghoef